

Sygn. akt IV Ca 519/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku – Wydział IV Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Jastrzębski
Sędziowie:	SO Elżbieta Jaroszewicz
	SO Dorota Curzydło (spr.)

Protokolant: sek. sąd. Agnieszka Urbanowicz

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2013 r. r. w Słupsku na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko R. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 11 lipca 2013 r. sygn. akt I C 432/12

1. uchyła zaskarżony wyrok w punkcie 1 (pierwszym) i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi przed którym toczy się postępowanie o podział majątku wspólnego (I Ns 183/12) to jest Sądowi Rejonowemu w Człuchowie,
2. oddala apelację w pozostałym zakresie.

Sygn. akt IV Ca 519/13

UZASADNIENIE

Powódka A. B. domagała się zasądzenia od pozwanego R. B. kwoty (...)z odsetkami. od kwoty (...)zł od dnia (...)roku, a od (...)zł od dnia (...)roku. W uzasadnieniu powództwa wskazała, że dochodzoną kwotę składa się uiszczony przez nią podatek od środków transportu–(...) S. o nr rej (...) – należny za rok (...) ((...)zł), oraz dodatkowe koszty związane z zapłatą przez nią podatku tj. (...)zł tytułem opłaty skarbowej, (...)zł tytułem kosztów. Zarzuciła, że naczepa ta wchodzi w skład majątku wspólnego, jednak była użytkowana w okresie, za który podatek został naliczony, wyłącznie przez byłego męża – pozwanego R. B.. Nadto do kwoty dochodzonej pozew zaliczyła w wysłania listów do pozwanego oraz koszty upomnienia w kwocie (...)zł.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Uzasadniał, że naczepa, choć nabyta w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej ze środków stanowiących majątek wspólny, stanowi własność powódki, albowiem wyłącznie ona jest wpisana w dowodzie rejestracyjnym jako właściciel.

Pismem z dnia (...)roku, powódka rozszerzyła powództwo o kwotę (...) zł wraz z odsetkami od dnia (...)roku uzasadniając, że pozwany poprzez swoje oszustwa pozbawił jej tej kwoty, albowiem składając wniosek o umorzenie postępowania powódka została zobowiązana przez urzędników Gminy B. do nie składania wniosku o zapomogę w związku z jej trudną sytuacją majątkową. Jak twierdziła powódka, Burmistrz Miasta B. podjął decyzję o umorzeniu części podatku od środków transportu za (...)rok i wycofania prowadzoną egzekucję komorniczą tego świadczenia pod warunkiem, że powódka nie wystąpi do gminy z wnioskiem o udzielenie zapomogi.

Pozwany zaprzeczył tym twierdzeniom powódki. Wskazywał, iż częściowe umorzenie podatku od środków transportu pozostawało bez związku z sytuacją majątkową powódki- nie tylko powódka uzyskała takie umorzenie, ale i inne osoby zobowiązane do takiego świadczenia. Sytuacja majątkowa powódki nie uzasadniała udzielenia jej zapomogi w tym okresie.

Wyrokiem z dnia (...)roku Sąd Rejonowy w Człuchowie w punkcie pierwszym odrzucił pozew co do żądania zapłaty kwoty (...)zł wraz z odsetkami i w punkcie drugim oddalił powództwo w pozostałym.

U podstaw wyroku Sądu pierwszej instancji leży następujące ustalenia faktyczne:

A. B. i R. B. pozostawali w związku małżeńskim. Z chwilą zawarcia związku małżeńskiego między małżonkami powstała wspólność majątkowa małżeńska, która zniesiona została na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Chojnicach wydanego w sprawie III RC 345/09 z dniem (...). Następnie orzeczono rozwód stron.

W trakcie trwania związku małżeńskiego powódka zarejestrowała działalność gospodarczą, której przedmiotem były usługi transportowe. W celu prowadzenia działalności, ze środków pochodzących z majątku wspólnego zakupiono sprzęt, m.in. (...) marki S.. Pozwany wykonywał usługi polegające na przewożeniu towarów, a powódka zajmowała się organizacją zleceń oraz księgowością i finansami związanymi z tą działalnością. Następnie przekształcano formę prowadzenia działalności gospodarczej. Ostatecznie jako prowadzący działalność gospodarczą występował wyłącznie R. B.. Nie spowodowało to jednak zmiany obowiązków małżonków, w dalszym ciągu pozwany świadczył usługi transportowe, a powódka wykonywała pozostałe czynności związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

wskutek konfliktu między małżonkami w (...) roku, pozwany wyprowadził się z mieszkania zajmowanego przez rodzinę, zabierając sprzęt związany z prowadzeniem działalności gospodarczej, m.in. (...) marki S. o nr rej (...). W oparciu o ten sprzęt, pozwany prowadził działalność gospodarczą do (...)roku.

Pismem z dnia (...)roku powódka wezwała pozwanego o przetransportowanie naczepy do B. – jej miejsca zamieszkania – oraz zapłaty należności tytułem podatku od środków transportu. Przesyłka nadana została listem poleconym, a koszt jej wysłania wynosił(...)zł ((...)).

Pozwany utrzymywał wobec powódki, że naczepa znajduje się w miejscu zamieszkania jego brata w miejscowości S.. Pismami z dnia (...)roku i (...)roku nadanymi do powódki wskazywał miejsce pozostawienia naczepy. Powódka nie odebrała pism - przesyłki po awizowaniu zostały zwrócone nadawcy.

Ostatecznie pozwany wydał dowód rejestracyjny naczepy na wezwanie policji do toczącego się postępowania w dniu (...)roku.

Powódka zainicjowała postępowania karne związane z pozostawianiem w dyspozycji pozwanego naczepy.

W toku jednego z postępowań prowadzonego przez (...)Policji w Ś. przeprowadzono dowód z opinii biegłego z zakresu mechanoskopii i badania dokumentów, który stwierdził, że na dostępnych powierzchniach ramy naczepy nie ujawniono numerów identyfikacyjnych pojazdu, na powierzchni - gdzie producent umieszczał oznaczenia identyfikacyjne - ujawniono ślady usuwania oznaczeń, a w miejscu szlifowania ramy ujawniono znaki graficzne pierwotnego numeru identyfikacyjnego inne niż numer identyfikacyjny wynikający z tabliczki znamionowej przykręconej do badanej naczepy przełożonej z innego pojazdu.

Od (...)roku toczy się sprawa o podział majątku między małżonkami, w której jako element majątku wspólnego powódka zgłosiła do podziału naczepę marki S. o nr rej (...).

W związku z zaleganiem w płatnościach z tytułu podatku od środków transportu za (...) rok, zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne w stosunku do A. B.. Po złożeniu wniosku o umorzenie tej należności powódka uzyskała częściowe umorzenie. Zobowiązana była zapłacić kwotę (...) zł ((...)) oraz koszty i opłaty powstałe w związku z nieterminowym uiszczeniem należności; zwolnienie objęło kwotę(...)zł

W dniu (...)roku A. B. uiściła na rzecz Gminy B. kwotę (...)zł tytułem opłaty skarbowej, a w dniu (...)roku kwotę (...)zł tytułem podatku od środków transportu –(...)zł i kosztów upomnień (...)zł . Należności te dotyczyły uiszczenia podatku od środków transportu za (...) rok nieobjętych umorzeniem oraz pozostałych należności, od uiszczenia których gmina uzależniała podjęcie decyzji o częściowym umorzeniu podatku.

W okresie od (...)roku do (...)roku pozwany miał obowiązek uiszczać na rzecz powódki alimenty w kwocie (...) zł miesięcznie. W związku z nadpłatą, wynikającym stąd wyrokiem sądu o częściowym pozbawieniu tytułu wykonawczego wykonalności, pozwany w miesiącach lipiec, sierpień i wrzesień (...) roku, nie przekazał powódce żadnej kwoty tytułem alimentów.

Opierając się na powyższych ustaleniach zważył Sąd pierwszej instancji , że dochodzone pozwem kwoty (...)zł i (...) zł wywodzone były przez powódkę z różnych podstaw i stanów i w związku z tym podlegały osobnej ocenie sądu.

W zakresie dochodzonej kwoty (...)zł sąd uznał, że nie może podjąć merytorycznej decyzji co do roszczeń powódki albowiem z racji sytuacji procesowej stron wyłączona była droga sądowa do rozpoznania tego roszczenia w drodze odrębnego procesu. Kluczowym dla podjęcia takiej decyzji sądu w sprawie o zapłatę tej kwoty było ustalenie, iż w chwili wniesienia powództwa – (...)roku – między stronami toczyło się już postępowanie o podział majątku wspólnego, a roszczenie o zapłatę tej kwoty dotyczyło wywodzonych przez powódkę ciężarów poczynionych – jak twierdziła – na majątek wspólny z tytułu uiszczenia należności, które winna była uregulować w związku z obciążeniem jej podatkiem od środków transportu. Zgodnie z ustaleniami sądu w oparciu o bezsporne stanowisko stron w tym zakresie, powódka uiściła w (...) roku, a więc po ustaniu wspólności ustawowej między małżonkami, należność wynikającą z konieczności uregulowania podatku od środków transportu naliczanego od naczepy marki S., nabytej przez małżonków w czasie trwania ustawowej wspólności ze środków pochodzących z tej wspólności. Co prawda strony różniły się co do oceny, czy naczepa ta weszła w skład majątku wspólnego – pozwany na podstawie tego, że w dowodzie rejestracyjnym naczepy jako właściciel wpisana była wyłącznie powódka, wywodził dla potrzeb tego postępowania, że naczepa ta stanowi majątek odrębny powódki. Wobec niekwestionowanych okoliczności związanych ze źródłem finansowania zakupu tej naczepy oraz okresu, w którym zakup nastąpił, ponad wszelką wątpliwość ocenić należy, że naczepa ta stanowi element majątku wspólnego. Naczepa ta z inicjatywy powódki została objęta postępowaniem o podział majątku wspólnego jako jego element. W tej sytuacji uznać należy, że dokonana przez powódkę zapłata należności związanych z uregulowaniem podatku od środków transportu w (...) roku była ciężarem na majątek objęty wcześniej wspólnością ustawową, uiszczonym przed dokonaniem podziału majątku wspólnego.

Wskazał Sąd pierwszej instancji, że kwestię związane z regulowaniem stosunków pomiędzy małżonkami w zakresie dotyczącym majątku, który był objęty wspólnością ustawową, od chwili ustania tej wspólności do chwili podziału majątku, określa art. 46 k.r. i o. zgodnie z którym, do kwestii tych stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Zważył Sąd pierwszej instancji, że na podstawie tego odesłania oraz odesłania wynikającego z art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, stosuje się przepisy o dziale spadku, zaś w oparciu o art. 688 k.p.c. na podstawie kolejnego odesłania, odpowiednie zastosowanie mają przepisy o zniesieniu współwłasności. Wskazał, że przepisy o dziale spadku zawierają w art. 688 k.p.c. odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów o zniesieniu współwłasności, w szczególności art. 618 § 2 i § 3 k.p.c. Nie budziło też wątpliwości Sądu Rejonowego, że w sprawie o podział majątku wspólnego ma również zastosowanie § 1 art. 618 k.p.c., gdyż do tego przepisu odwołują się przepisy zawarte w § 2 i § 3 art. 618 k.p.c. (porównaj postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1998 roku I CKN 934/97).

Sąd pierwszej instancji przytoczył art. 618 § 1 k.p.c. oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2011 roku III CZP 24/2001, w której Sąd Najwyższy wskazał, że ten art. 618 k.p.c. ma charakter porządkujący. Określa on kognicję sądu w sprawie o zniesienie współwłasności. Zakres jego zastosowania jest zdecydowanie szerszy, gdyż znajduje odpowiednie zastosowanie także w sprawach o dział spadku i podział majątku wspólnego między małżonkami. Powszechnie przyjmuje się, że art. 618 k.p.c. kreuje obligatoryjną kumulację roszczeń – o ile kumulacja roszczeń przewidziana w art. 191 k.p.c. zależy od woli powoda i nieskorzystanie z tej możliwości nie zamyka drogi do dochodzenia w innym postępowaniu roszczeń nieskumulowanych, o tyle kumulacja przewidziana w tym artykule, gdy dotyczy sporów i roszczeń, co do których toczy się już postępowanie sądowe – następuje z urzędu. Wszczęcie zatem postępowania o podział majątku wspólnego między małżonkami czyni niedopuszczalnym samodzielne prowadzenie innych postępowań o których mowa w art. 618 k.p.c. Postępowanie w nich nie może prowadzić do merytorycznego rozstrzygnięcia. Podlegają one przekazaniu do wspólnego rozpoznania w ramach sprawy o zniesienie współwłasności.

Zważył Sąd Rejonowy, że przepis art. 618 wylicza trzy rodzaje spraw, które podlegają rozpoznaniu w postępowaniu innym, niż postępowanie o zniesienie współwłasności i w zasadzie należą do drogi procesu, ale mogą być także rozpoznawane w postępowaniu o zniesieniu współwłasności, przy czym, od chwili wszczęcia tego postępowania, ta droga ich rozpoznania jest wyłączna (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1998 roku I CKN 934/97). W ocenie Sądu pierwszej instancji jeżeli w czasie trwania postępowania o podział majątku wszczęte zostanie postępowanie należące do tej kategorii spraw, należy pozew w tej sprawie odrzucić jako niedopuszczalny na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. (porównaj uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 1984 roku II CR 432/98).

W ocenie Sądu Rejonowego do wskazanej wyżej kategorii spraw zaliczyć należy sprawy o ciężary, które poniosła jedna ze stron w okresie od ustania wspólności do chwili podziału majątku wspólnego na przedmiot objęty poprzednio majątkiem wspólnym, przy czym do ich rozliczenia zastosowanie będzie miał art. 207 k.c. stosowany w związku z art. 46 k.r. i o. (porównaj postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2009 roku II CSK 390/2008 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1976 roku III CRN 83/76). Konkludował, że należności z tego tytułu w razie wszczęcia postępowania o podział majątku wspólnego, mogą być więc dochodzone wyłącznie w ramach postępowania o podział majątku wspólnego.

Wskazał Sąd Rejonowy, że w rozpoznawanej sprawie powódka wywodziła, że w związku z posiadaniem przez pozwanego (...) marki S. objętej poprzednio wspólnością ustawową, poniosła w okresie po ustaniu wspólności majątkowej koszty. Należności te w związku z tym, że toczy się w dalszym ciągu sprawa o podział majątku wspólnego, winny być więc przez nią przedstawione do rozliczenia w tym postępowaniu.

Zważywszy na powyższe, uznając, że procesowa droga dochodzenia tych roszczeń w aktualnym stanie faktycznym jest niedopuszczalna, sąd odrzucił pozew co do zapłaty kwoty (...)zł dochodzonej z tego tytułu przez powódkę.

Ocecił Sąd pierwszej instancji, że roszczenie o zapłatę kwoty (...) zł nie jest objęte dyspozycją art. 618 § 1 k.p.c. i podlegało merytorycznej ocenie sądu w niniejszym procesie. Powódka wywodziła bowiem, że w związku z zaniechaniem pozwanego zobowiązanego do spełnienia świadczenia na rzecz organu podatkowego, nie uzyskała korzyści w dochodzonej w pozwie kwocie, przy czym powódka wskazywała, że przyczyną tego były oszustwa pozwanego.

Przedstawiona argumentacja – stan faktyczny stanowiący zdaniem powódki uzasadnienie dochodzonego roszczenia – wskazuje na wywodzoną przez powódkę deliktową podstawę jej roszczeń. Zważył Sąd, że dla zaistnienia odpowiedzialności z tytułu deliktów konieczne jest zawsze współistnienie trzech przesłanek: postanie szkody rozumianej jako uszczerbek w dobrach prawnie chronionych osoby pokrzywdzonej, wystąpienia zdarzenia z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy oznaczonego podmiotu, związek przyczynowy między owym zdarzeniem i szkodą.

Wskazał, że zdarzenie, z którym ustawa łączy obowiązek naprawienia szkody uregulowane są różnie, w zależności od tego, czy dotyczą one czynów własnych, czynów cudzych, wyrządzenie szkody przez rzeczy czy działanie siły przyrody, przy czym zdarzenia te są jednoznaczne z przyczyną sprawczą szkody tylko w odniesieniu do odpowiedzialności za wyrządzenie szkody czynem własnym, a przy odpowiedzialności za cudze czyny występuje sprawca bezpośredni oraz pośredni, który w razie zaistnienia określonych okoliczności odpowiada za skutki zaistnienia przyczyny sprawczej szkody. Jeżeli przy tym między zdarzeniem a powstałą szkodą istnieje związek przyczynowy, powstaje obowiązek naprawienia szkody. Zdarzenia które rodziły własną odpowiedzialność odszkodowawczą polegają – zgodnie z art. 415 k.c. - na zawinionym, bezprawnym zachowaniu sprawcy szkody. Jeżeli przy tym między zdarzeniem a powstałą szkodą istnieje normalny związek przyczynowy, sprawca winien naprawić powstałą szkodę.

Zgodnie z regułami wynikającymi z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia pozwu na powódzie ciąży w procesie cywilnym obowiązek udowodnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanego. O obowiązku tym sąd pouczył strony w niniejszej sprawie (porównaj protokół rozprawy k. 120). Mimo to w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego uznać należy, że podnoszone przez powódkę okoliczności nie zostały przez nią wykazane.

Przesłanka odpowiedzialności sprawcy deliktu, poza zaistnieniem zdarzenia wywołującego odpowiedzialność, jest istnienie związku przyczynowego między szkodą poszkodowanego a stwierdzonymi wadliwościami w zachowaniu, przy czym o tym, czy przebieg badanego łańcucha zdarzeń jest normalny w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., decydują kryteria zobiektywizowane wynikające z doświadczenia życiowego i wiedzy naukowej. Za normalny skutek danego zdarzenia uważa się taki skutek, który zazwyczaj, w zwykłym porządku rzeczy, jest konsekwencją tego zdarzenia. Nawet ustalenie zaniechań nie przesądza więc o przyjęciu odpowiedzialności pozwanego. Należy w tym celu dokonać analizy możliwości uzyskania korzyści, na które powołuje się powódka.

W ocenie Sądu Rejonowego zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powódka uzyskała zwolnienie od podatku od środków transportu za(...)rok w kwocie (...) zł. ,nie wynika jednak, aby w związku z tym zwolnieniem, nie uzyskała korzyści w postaci zapomogi zgodnie z jej twierdzeniami. Zdaniem Sądu pierwszej instancji powódka nie przedstawiła żadnych dowodów na to, że uzyskanie zwolnienia było warunkowane przez organ podatkowy nie ubieganiem się przez nią o świadczenie z tytułu pomocy społecznej. Zaakcentował, że powódka w tym okresie ani w okresie poprzedzającym, nie korzystała z takiej formy pomocy społecznej. Powódka nie ubiegała się w ogóle o taką pomoc. W okresie tym powódka miała stały dochód w postaci zasądzonych na jej rzecz od pozwanego alimentów w wysokości (...)zł. i samodzielnie prowadziła samodzielne gospodarstwo domowe. W ocenie Sądu Rejonowego brak było w tych okolicznościach podstaw do przyjęcia, że sytuacja majątkowa powódki kwalifikowała ją do uzyskania pomocy . Wskazał nadto, że oceny tej nie może zmienić fakt, że w miesiącach (...)(...) roku, pozwany nie wypłacił jej zasądzonych alimentów. Powódka świadczenie z tego tytułu uzyskała wcześniej, a potwierdził to sąd wydając wyrok z przedmiocie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w zakresie należności alimentacyjnych za ten okres.

Opierając się na powyższym Sąd Rejonowy stwierdził, że powódka nie wykazała przesłanek odpowiedzialności pozwanego uzasadniających roszczenia o zapłatę kwoty (...)zł, i powództwo oddalił.

W ocenie Sad Rejonowego zgłoszone przez powódkę wnioski dowodowe o dopuszczeniu dowodu z dokumentów oraz dowodu z akt sprawy, nie zmierzały jednak do wykazania istoty ewentualnej odpowiedzialności pozwanego, nie dotyczyły bowiem okoliczności związanych z wywodzoną przez powódkę przyczyną nie uzyskania świadczenia od Gminy. Stało się to przyczyną pominięciem wskazanych dowodów w trybie art. 217 k.p.c.

Z wyrokiem nie zgodziła się powódka A. B. , która wniosła apelację od wyroku zarzucając:

- naruszenie (bliżej nieokreślonego) przepisu Kodeksu cywilnego poprzez przyjęcie, że brak jest podstaw do uwzględnienia jej żądania;

- „naruszenie przepisu w kategoriach moralnych , brakiem etyki kreujące właściwe społeczne aprobowane zachowanie, dopuszczeni się hipokryzji i rażących kłamstw w wyroku i podczas rozpraw , miała wyrok sędziego przygotowany i sprawę prowadził Pani sędzia tylko notował co jej było wygodne, pozostałe zeznania dowody ni były protokolowane. Całkowita stronniczość”
- naruszenie przepisu art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów poprzez pominięcie zgłoszonych wniosków dowodowych oraz ocenę iż zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz dowody z innych spraw toczących się przed Sądem Rejonowym w Człuchowie uzasadniają oddalenie powództwa a także bezzasadne pominięcie dowodu z jej zeznań,

Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na jej rzecz kwoty (...)zł wraz z odsetkami, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja w części w jakiej skierowana została do rozstrzygnięcia o żądaniu zasądzenia kwoty (...)zł z odsetkami podlegała uwzględnieniu, jednak nie z przyczyn w apelacji wskazanych.

Z niekwestionowanych w tym zakresie ustaleń faktycznych wynika, że naczepa S. o nr rej (...) została nabyta w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej byłych już małżonków B., za środki pochodzące z ich majątku wspólnego. Trafnie zatem Sąd pierwszej instancji ocenił, iż naczepa ta wchodzi w skład majątku wspólnego stron niniejszego procesu. Podzielić należy (bez konieczności ponownego jej przytaczania) także tę część rozważań Sądu Rejonowego, w której wskazał, iż dochodzona przez powódkę kwota (...)zł należy do jednej z kategorii sprawy wymienionych w art. 618 § 1 k.p.c., które na mocy art. 618 § 2 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. i art. 688 k.p.c. od chwili wszczęcia postępowania o podział majątku wspólnego, mogą być rozpoznane wyłącznie w ramach postępowania o podział majątku wspólnego. Roszczenie o zwrot podatku od środków transportu dotyczący rzeczy , która był objęta wspólnością majątkową niewątpliwie bowiem zaliczyć należy do roszczeń z tytułu posiadania rzeczy.

Sąd Okręgowy nie podziela poglądu Sądu pierwszej instancji, że jeżeli w toku postępowania o podział majątku wspólnego wszczęte zostanie postępowanie należące do kategorii spraw wymienionych w art. 618 § 1 k.p.c., to pozew należy odrzucić jako niedopuszczalny na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Niewątpliwie z chwilą wszczęcia postępowania działowego nie jest dopuszczalne odrębne postępowanie w zakresie roszczeń z tytułu posiadania rzeczy wspólnej. Nie oznacza to jednak, że wszczęcie postępowania o takie rozliczenie, w sytuacji gdy toczy się sprawa o podział majątku wspólnego , mieści się w dyspozycji art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego jest tak tylko wówczas, gdy w toku postępowania o podział majątku zostało zgłoszone żądanie rozliczenia. Jeżeli żądanie takie nie zostało zgłoszone nie sposób mówić o to samo roszczenie między tymi samymi stronami sprawa się toczy. W taki wypadku sprawa powinna zostać przekazana sądowi, który prowadzi sprawę o podział majątku wspólnego (por. Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 8 lutego 2012 r. V CSK 49/11). Z akt postępowania o podział majątku wspólnego nie wynika, by A. B. domagała się rozliczenia kwoty podatku jaki uiściła od wspólnej naczepy. Nie było zatem podstawy do odrzucenia pozwu a sprawa powinna zostać przekazana Sądowi prowadzącemu sprawę i podział majątku wspólnego.

Wobec powyższego na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1 wyroku

Natomiast apelacja w części w jakiej została skierowana do rozstrzygnięcia o drugim żądaniu powódki, okazał się bezzasadna.

W pierwszej kolejności rozpoznaniu podlegały zarzuty naruszenia prawa procesowego kwestionujące ustalenia faktyczne, jako że dopiero prawidłowo ustalony stan faktyczny winien być poddany ocenie prawnej. Skarżąca wprowadziła zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. sformułowała, jednak w żaden sposób zarzutu tego nie rozwinęła. Ani w jego treści, ani w uzasadnieniu nie wskazała które konkretnie ustalenie sądu było sprzeczne z określonymi dowodami. Tym samym zarzut ten nie poddaje się kontroli odwoławczej, bowiem sąd drugiej instancji może rozpoznać naruszenie

prawa procesowego jedynie na zarzut strony apelującej. Nie może natomiast samodzielnie zarzutu tego konstruować i dokonywać z urzędu badania wszystkich zgromadzonych dowodów i ustalonych okoliczności.

Nie jest zasadny również podniesiony przez powódkę zarzut naruszenia art. 217 ust. 2 k.p.c. w zw. art. 227 k.p.c. – tak bowiem zakwalifikować należy zarzut pominięcia wniosków dowodowych wskazanych przez powódkę. W pierwszej kolejności podkreślić należy, że mimo iż z mocy art. 232 k.p.c. inicjatywa dowodowa należy do stron procesu Sąd nie ma obowiązku przeprowadzenia wszelkich wskazanych przez strony dowodów. Granice faktów, które mogą być przedmiotem dowodu określone została w art. 227 k.p.c., który stanowi iż przedmiotem dowodu są fakty, które mają dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy trafnie ocenił, że wskazane przez powódkę dowody nie są dowodami istotnymi dla rozstrzygnięcia sprawy. Podkreślenia przy tym wymaga, że powódka formułując zarzut nie wskazała jakie konkretnie dowody w których aktach spraw prowadzonych w Sądzie Rejonowym w Człuchowie zostały przez Sąd Rejonowy pominięte i jakie konkretnie fakty za pomocą dowodów chciała wykazać. Tak postawiony zarzut nie poddaje się kontroli w toku postępowania apelacyjnego. Natomiast nie sposób uznać, że Sąd pierwszej instancji naruszył wskazane wyżej przepisy przez to, że pominął dowód z przesłuchania powódki. Dowód z przesłuchania stron nie ma charakteru obligatoryjnego. Przepis art. 299 k.p.c. obligujący sąd do zarządzenia dowodu z przesłuchania stron dla wyjaśnienia - dotychczas nie wyjaśnionych - faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, dotyczy tylko takich faktów, które w ocenie sądu są istotne dla rozstrzygnięcia sporu, a nie takich, które jedynie strony określają jako istotne.

Wobec niezasadności zarzutów naruszenia prawa procesowego Sąd Okręgowy podziela i czyni podstawą własnego rozstrzygnięcia ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, bez potrzeby ich ponownego przytaczania.

W ocenie Sądu Okręgowego słusznie Sąd pierwszej instancji upatrywał podstaw ewentualnej odpowiedzialności pozwanego w art. 415 k.c. Zgodzić się też z Sądem Rejonowym należy, że powódka nie wykazała istnienia wszystkich przesłanek warunkujących tą odpowiedzialność. Niewątpliwie w sytuacji gdy obowiązek podatkowy w podatku od środków transportowych pozostających we współwłasności ciąży solidarnie na właścicielach środków transportowych, uchylenie się przez jednego z nich od tego obowiązku, jako działanie sprzeczne z prawem, może być rozpatrywane w kategoriach czynu niedozwolonego. Samo zaistnienie takiego czynu niedozwolonego nie jest jednak wystarczające do ustalenia istnienia odpowiedzialności deliktowej pozwanego. Dla jej istnienia konieczne było bowiem wykazanie przez powódkę, iż doznała szkody. Sąd Okręgowy podziela – bez potrzeby jej ponownego przytaczania - dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę, że powódka istnienia szkody nie wykazała. W tym zakresie powódka ograniczyła swoją inicjatywę dowodową do własnych nie popartych żadnymi dowodami twierdzeń. Podkreślenia wymaga, że żaden z wniosków dowodowych wskazanych przez powódkę nie został złożony na okoliczność wykazania iż warunkiem otrzymania pomocy społecznej było uiszczenie przez nią podatku środków transportu.

Odnosząc się do zarzutu, w którym powódka zarzuciła naruszenie przepisów wskazując na stronniczość sędziego to podkreślenia wymaga, że formalnie nie złożyła wniosku o wyłączenie sędziego i ten zarzut nie mógł być rozpoznany.

Powódka zarzuciła także, że protokołowane były tylko niektóre fragmenty rozprawy. Zaakcentować należy, że protokół rozprawy jest dokumentem urzędowym, który zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. jest dowodem tego, co zostało w nim zaświadczone a jego treść może być zmieniona tylko w drodze sprostowania protokołu. Żadna ze stron wniosku o sprostowanie protokołu nie składała. W tych okolicznościach brak jest podstaw do ustalenia, że rozprawa przed Sądem Rejonowym miała inny przebieg niż wynika to z zapisów protokołu.

Wobec powyższego na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd oddalił jako bezzasadną apelację w tej części, w jakiej skierowana została do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 wyroku Sądu pierwszej instancji.